

KLAGANDE

Region Örebro län

Ombud: Markus Liljenroth

MOTPART

Cabonline Region Mitt AB, 556443-4347

Ombud: Advokaterna Markus Garfvé och Fredrik Winroth

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

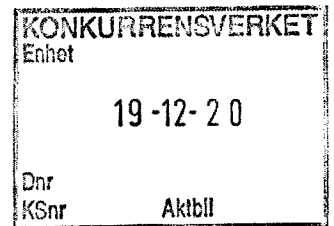
Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 9 maj 2019 i mål nr 4945-18,
se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Region Örebro län yrkar att kammarrätten med upphävande av förvaltningsrättens dom ska avslå Cabonline Region Mitt AB:s ansökan om överprövning. Regionen anför följande.

Den upphandlingsmodell som har använts i upphandlingen är tydligt inriktad på att få fram det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Det har stått anbudsgivarna fritt att lämna det anbud de önskar med vetskap om att anbudspriser understigande golvpriset inte ger någon fördel i utvärderingen. Genom att ange ett golvpris som är knutet till anbudsutvärderingen har regionen tydligt undvikit att tillämpa ett sådant

obligatoriskt krav kring onormalt låga anbud som bedömdes vara otillåtet i Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2018 ref. 50.

Förvaltningsrätten har bedömt att även denna tillämpning av golvpriser förhindrar priskonkurrens och står i strid med likabehandlingsprincipen. Det är en alltför långtgående tillämpning av praxis, då priset fortfarande är av stor betydelse med den skillnaden att det inte kan användas som ett medel för att sätta utvärderingsmodellen ur spel. Att avgörandet från Högsta förvaltningsdomstolen skulle förstås som att utvärderingsmässiga golvpriser är mer ingripande än fast pris är inte rimligt. Det kan däremot finnas utrymme för diskussion kring vad som är en rimlig lägstanivå, som i Kammarrätten i Göteborgs dom den 14 december 2018 i mål 2666-18 där golvpriset var satt så högt att alla anbudsgivare la sig på lägst utvärderingspris.

En rättstillämpning som innebär att en upphandlande myndighet inte kan begränsa anbudsgivarens prissättning av anbud på annat sätt än genom fast pris får anses vara ett synnerligen trubbigt verktyg. Ett fast pris är inte alltid rätt väg att gå för att uppnå det ekonomiskt mest fördelaktiga priset då det finns många faktorer som begränsar möjligheten att nå fram till det pris som både beställare och leverantör anser vara rimligt. Precisionen som måste uppnås i de obligatoriska kraven vid upphandling av fast pris riskerar leda till en för leverantörerna betydligt mindre attraktiv marknad. Rådande praxis bör inte tolkas som att fokus endast ska ligga på möjligheten till priskonkurrens utan istället baseras på den helhetsbild som framträder av upphandlingen. Bedömningen av en likabehandlande konkurrens består av flera parametrar och kan med fördel ses i ljuset av att både fast pris och takpris godkänns som likabehandlande så länge de är proportionerligt satta.

Det bryter inte mot likabehandlingsprincipen att välja hur stor del ett tilldelningskriterium ska utgöra av upphandlingen, trots att leverantörer har olika möjlighet att leverera kvalitet. Det finns naturliga begränsningar i såväl vilken kvalitet som kan erbjudas, som vilket pris, men det måste stå

den upphandlande myndigheten fritt att begränsa ett tilldelningskriteriums påverkan, förutsatt att detta sker med beaktande av proportionalitetsprincipen och likabehandlingsprincipen. Det är inte heller ett brott mot likabehandlingsprincipen att fastställa vikten av ett kvalitetskriterium. Ett systematiskt och rimligt sätt att förhålla sig till pris och kvalitet vore att fastställa att det visserligen är tillåtet att upphandla helt utifrån kvalitetskriterier och helt ifrån pris men att blandningen mellan dessa måste bedömas utifrån proportionaliteten. Frågan i målet borde följaktligen inte vara om det var rätt eller fel att använda sig av utvärderingsmässigt golvpris utan om proportionaliteten i viktningen mellan kvalitetskriterierna. Det strider inte mot likabehandlingsprincipen att begränsa ett kriteriums påverkan.

Cabonline Region Mitt AB (Cabonline) anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Högsta förvaltningsdomstolens resonemang om att golvpriser förhindrar leverantörerna från att konkurrera med pris kan inte ses som annat än ett principiellt ställningstagande innebärande att likabehandlingsprincipen förutsätter att leverantörer ges möjlighet att fullt ut använda pris som konkurrensmedel. Undantag från priskonkurrens kan göras i upphandlingar där fast pris används. Sedan avgörandet har det tillkommit en del avgöranden som helt eller delvis rör den i målet aktuella frågan om golvpriser. Skäl saknas att avvika från de resonemang som förts i dessa avgöranden. För en upphandlande myndighet finns det en mängd olika möjliga lösningar för att motverka osund prissättning, varav upphandling till fast pris och kontraktsrättsliga sanktioner vid bristande leverans är några alternativ. Dessutom ska upphandlande myndigheter begära in en förklaring från anbudsgivarna för de priser som identifierats som onormalt låga. Cabonline är den ledande aktören i regionen och har därigenom kapacitet att utnyttja stordriftsfördelar och pressa sina priser. Bolaget hade därför kunnat lämna ett lägre anbudspris än det angivna golvpriset. Regionens användande

av golvpriser har således förhindrat bolaget från att lämna sitt mest konkurrenskraftiga anbud och därmed troligen från att ha tilldelats kontraktet.

Kammarrätten i Stockholm har i mål 4427-19 m.fl. funnit att det resonemang som fördes i HFD 2018 ref. 50 ska beaktas även vid bedömningar av utvärderingsmodeller som innehåller golvpris. Avgörandet är därmed inte begränsat till frågor om golvpris som obligatoriskt krav.

Utgångspunkten upphandlingen borde vara att identifiera vilken kvalitet som regionen anser är nödvändig för den aktuella tjänsten och sedan utforma kravställningen därefter. Det är därefter upp till leverantörerna att offerera sina mest konkurrenskraftiga anbud. Golvpriser hindrar anbudsgivare att lämna sina mest ekonomiskt fördelaktiga anbud. Upphandlande myndigheter har vanligtvis ingen kunskap om exakt vilka priser som leverantörerna kan leverera till och kan inte på ett rationellt vis avgöra vad som utgör en fördelaktig golvprisnivå. Oavsett om golvpris utgör obligatoriskt krav eller utvärderingskrav behandlas inte leverantörerna lika eftersom det omöjliggör för dem att offerera priser utifrån sina egna förutsättningar. Regionen anför att det vore lämpligare om utvärderingsmodeller bedömdes utifrån proportionalitetsprincipen. Det läker inte det faktum att likabehandlingsprincipen åsidosätts och resulterar inte i ett annat slutresultat. Proportionalitetsbedömningar görs i tre steg; ändamålsenlighet, nödvändighet och proportionalitet. Golvpris framstår inte som ändamålsenligt eftersom det medför att anbudsgivare som var villiga att leverera samma kvalitet till ett lägre pris förvägras en sådan möjlighet. Det är inte heller nödvändigt eftersom samma resultat eller bättre kan genomföras på annat vis, t.ex. genom att fler mervärdeskriterier tillämpas.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Regionen har använt sig av golvpris i upphandlingen på så sätt att anbudspriser lägre än detta pris räknas upp till den angivna nivån. Det skiljer sig därmed från situationen där golvpris utgör ett kvalificeringskrav och anbud med lägre priser förkastas. En sådan upphandlingsmodell har Högsta förvaltningsdomstolen i avgörandet HFD 2018 ref. 50 ansett strida mot likabehandlingsprincipen. Kammarrätten delar förvaltningsrättens bedömning att även en utvärderingsmodell i vilken anbudspriserna räknas upp till en viss nivå får anses hindra leverantörerna att konkurrera med ett lägre pris och att en sådan modell därmed strider mot likabehandlingsprincipen.

Kammarrätten instämmer även i förvaltningsrättens bedömning att bolaget i vart fall riskerat att lida skada av regionens val av utvärderingsmodell. Upphandlingen ska därför göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Niclas Falkendal

Lennart Berglund
referent

Eva Bertelsen

/Emelie Herou

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2019-05-09
Meddelad i Karlstad

Mål nr
4945-18

SÖKANDE

Cabonline Region Mitt AB, 556443-4347

Ombud: Advokaterna Markus Garfvé och Fredrik Winroth

MOTPART

Region Örebro län

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Region Örebro län genomför en upphandling av serviceresor (paket13). Regionen har i tilldelningsbeslut den 13 september 2018 antagit Trendtaxi AB som leverantör.

Cabonline Region Mitt AB (bolaget), tidigare Cabonline Region Öst AB, ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om.

Bolaget anför i huvudsak följande.

Bolaget har haft ett intresse av att lämna anbud i upphandlingen och har därför rätt att ansöka om överprövning. Bolaget har hämtat ut och noga granskat upphandlingsdokumenten. Ett systerbolag i samma koncern som bolaget har lämnat anbud. Det är dock vanligt förekommande att två systerbolag i samma koncern konkurrerar om samma kontrakt och detta förhållande medför inte att bolaget skulle sakna talerätt.

Regionen har i upphandlingen använt s.k. golvpriser, vilket enligt rättspraxis strider mot likabehandlingsprincipen och det kontradiktoriska förfarandet enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, förkortad LOU. Alla anbudspriser som understiger golvpriserna ska enligt förfrågningsunderlaget justeras till detta pris, oavsett hur leverantörerna motiverar sin prissättning. Leverantörerna har därmed varit förhindrade att lämna lägre anbudspris än golvpriserna. Bolaget är den ledande aktören i regionen och har därigenom vilja och kapacitet att utnyttja stordriftsfördelar och pressa sina priser. Det medför att bolaget varit villigt att lämna ett lägre anbudspris än golvpriset. Hade bolaget fått lämna sitt mest konkurrenskraftiga anbudspris hade bolaget troligen tilldelats kontraktet. Bolaget har således i vart fall riskerat att lida skada av regionens användande av golvpriser.

Regionen anser i första hand att ansökan ska avvisas, och i andra hand att ansökan ska avslås.

Regionen anför i huvudsak följande.

Det har inte framkommit att bolaget haft för avsikt att inkomma med anbud i upphandlingen. Bolaget har inte lämnat anbud i någon av regionens senaste upphandlingar. Örebro Läns Taxi (ÖLT) – som är ett systerbolag i bolagets koncern och är det bolag som bedriver koncernens verksamhet gentemot regionen – har inkommit med anbud i upphandlingen. Bolaget ansöker om överprövning eftersom ÖLT:s anbud rätteligen förkastades i upphandlingen och ÖLT därför inte skulle ha någon framgång med en talan mot upphandlingen för egen del. Därigenom försöker bolaget kringgå reglerna om talerätt enligt LOU. Då bolaget inte haft något reellt intresse av att tilldelas uppdraget har det inte rätt att ansöka om överprövning.

De aktuella golvpriserna är tillåtna. Till skillnad från den rättspraxis bolaget hänvisar till har det inte varit ett obligatoriskt krav att anbudspriser inte får understiga golvpriserna. *Regionen* har i sin utvärderingsmodell klargjort att lägre anbudspriser än golvpriserna kommer att utvärderas som samma belopp som golvpriserna. Det är tillåtet att använda fast pris där aktörerna konkurrerar enbart om kvalitetskriterier. Centralt är då att det finns andra kriterier som gör så att anbudet konkurrensutsätts och att den upphandlande myndigheten utifrån pris och kvalitet kan identifiera det mest fördelaktiga anbudet. För att säkerställa att kvalitetskriterierna får avgörande betydelse har regionen valt att begränsa prisets påverkan genom att definiera ett golvpris. Det har gjorts eftersom det rör sig om en samhällsviktig tjänst där regionen värdesätter kvalitet högre än pris. Bolaget har inte konkretiserat hur det lidit skada. Enbart förekomsten av ett golvpris kan inte vara tillräckligt för att en leverantör ska anses ha lidit skada.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol enligt 20 kap. 4 § LOU överpröva en upphandling.

En förutsättning för att en leverantör ska ha rätt att få en viss upphandling överprövad är dock att denne har eller har haft ett intresse av att tilldelas kontrakt i upphandlingen (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2017 ref. 62).

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 20 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Högsta förvaltningsdomstolen har i avgörandet HFD 2018 ref. 50 uttalat att det står i strid med likabehandlingsprincipen att ange att anbud med ett pris under en viss nivå anses oskäligt lågt och inte kommer att antas, d.v.s. att ställa ett obligatoriskt krav på att ett s.k. golvpris inte får underskridas. Onormalt låga priser ska bedömas genom det kontradiktoriska förfarandet enligt LOU i varje enskilt fall, och inte genom automatisk uteslutning.

Högsta förvaltningsdomstolen har vidare bl.a. uttalat följande.

En leverantör som exempelvis kan dra nytta av betydande stordriftsfördelar eller som önskar pressa sina vinstmarginaler för att kunna ta sig in på en viss marknad kan vilja konkurrera med ett lågt pris. Ett obligatoriskt krav som grundas på ett golvpris förhindrar emellertid leverantören från att konkurrera med priset eftersom anbud under golvpriset automatiskt utesluts. Ett sådant förfarande kan därför leda till att leverantörer behandlas olika. Ett golvpris innebär också att den upphandlande myndigheten saknar möjlighet att bedöma inkomna anbud i verklig konkurrens med varandra. Myndigheten kan inte heller bedöma om ett anbud med ett lågt pris är seriöst menat. Det är därför i princip inte förenligt med likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling att ange ett golvpris.

I rättspraxis som följt efter Högsta förvaltningsdomstolens avgörande har det även ansetts strida mot likabehandlingsprincipen att använda golvpris i en utvärderingsmodell där anbud med lägre priser räknas upp till ett golvpris vid utvärderingen, då även detta anses hindra leverantörer från att konkurrera med ett lägre pris (se t.ex. Kammarrätten i Göteborgs dom den 14 december 2018 i mål nr 2666-18).

I artikel 67.2 andra stycket direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (LOU-direktivet) anges att det är möjligt att låta kostnadselementet i ett tilldelningskriterium ha formen av ett fast pris eller en fast kostnad där leverantörerna enbart konkurrerar i fråga om kvalitetskriterier (se även prop. 2015/16:195 s. 788).

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår att bolaget är leverantör på den aktuella marknaden och att bolaget anser sig ha lidit skada till följd av upphandlingens utformning. Bolaget har, under ett tidigare företagsnamn,

laddat ner upphandlingsdokumenten och det har inte framkommit annat än att bolaget haft ett intresse av att delta i upphandlingen och tilldelas kontrakt. Det regionen har anfört om att ett annat bolag i samma koncern har deltagit i upphandlingen medför enligt förvaltningsrättens bedömning inte att bolaget skulle sakna rätt att ansöka om överprövning av upphandlingen.

Utvärderingsmodellen i upphandlingen beskrivs i punkt 1.13 i förfrågningsunderlaget. Där anges att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn tagen till samtliga utvärderingskriterier kommer att antas. En prisavdragsmodell används där anbudspriset reduceras med erhållna prisavdrag för att få fram ett jämförelsevärde. Anbudet med lägst jämförelsevärde utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

I punkt 3.14 i förfrågningsunderlaget anges sex kvalitetskriterier. För varje kriterium tilldelas anbuderna från noll till sju poäng, vilket ligger till grund för beräkningen av prisavdrag. Enligt punkt 1.14 i förfrågningsunderlaget har regionen valt att tillämpa golvpriser, vilket innebär att anbudsgivaren inte får lägga anbud med lägre anbudspris lägre än ett visst angivet golvpris. Om anbudsgivaren ändå lägger ett lägre pris kommer golvpriset att gälla som anbudspris. Anbudsgivaren har däremot möjlighet att lägga anbud med högre anbudspris än golvpriset.

Det angivna golvpriset är således kopplat till anbudsutvärderingen, och inte till ett sådant obligatoriskt krav för kvalificering till utvärdering som var föremål för Högsta förvaltningsdomstolens prövning i RÅ 2018 ref. 50. Även detta sätt att använda golvpris hindrar emellertid leverantörer från att fullt ut konkurrera med priset vid utvärderingen och kan därför leda till att leverantörer behandlas olika. Anbudsgivare som på goda grunder kunnat lämna ett lägre anbudspris än golvpriset kan vid användandet av en sådan utvärderingsmodell hamna i ett sämre läge än andra anbudsgivare, oavsett anbudens respektive kvalitativa innehåll.

Att begränsa prisets betydelse till förmån för olika kvalitetsaspekter, såsom regionen önskat, torde vara möjligt att uppnå på annat sätt inom ramen för den viktning av tilldelningskriterier som ska ske enligt 16 kap. 6 § LOU. Det är även tillåtet att använda helt fasta priser i en upphandling och låta leverantörerna konkurrera enbart i fråga om kvalitetskriterier. Utvärderingen i den aktuella upphandlingen omfattar dock såväl lämnade anbudspriser som kvalitetskriterier, och kan därmed inte jämföras med användandet av ett fast pris på det sätt som anges i LOU-direktivet.

Förvaltningsrätten bedömer mot denna bakgrund att den utvärderingsmodell regionen använt strider mot likabehandlingsprincipen.

Bolaget har anfört att det varit villigt att lämna ett lägre anbud med lägre anbudspris än golvpriset, då bolaget som en ledande aktör i regionen har vilja och kapacitet att utnyttja stordriftsfördelar och pressa sina priser. Eftersom bolaget således till följd av golvpriset inte kunnat konkurrera med sitt mest konkurrenskraftiga anbud i upphandlingen har bolaget enligt förvaltningsrättens bedömning i vart fall riskerat att lida skada av regionens val av utvärderingsmodell. Då den aktuella bristen i upphandlingen har påverkat det konkurrensuppsökande ska upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (FR-05).

Hans-Erik Jonasson

F.d. lagman

Föredragande har varit Erik Ludvigsson.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

